

Utredning: Aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt

Innhold

Innledning	1
Tjenestene som tiltaket gjelder	1
Støttekontakt	1
Endringer i regelverket: oppdragstaker versus arbeidstaker	3
Aktivitetssenter for eldre	3
Andre sosiale tiltak for eldre	4
Kommunens plikter og handlingsrom	4
Mål – hva vil vi oppnå med det foreslåtte tiltaket?	5
Økonomisk gevinstberegning	8
Aktuelle tiltak	6
Vurderinger av tiltakene	6
Vurdering av alternativ 0: Ingen endringer fra dagens praksis	6
Vurdering av alternativ 1-3: Personer over henholdsvis 75 år/80 år/85 år tildeles som hovedregel aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt	7
Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?	8
Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?	11

Innledning

Bergen kommune må igangsette flere tiltak for å sikre økonomisk bærekraft og sørge for at personellressursene brukes der de trengs mest.

Et mulig tiltak er å sette en øvre aldersgrense på støttekontaktordningen. Da vil eldre som hovedregel få vedtak om plass på aktivitetssenter i stedet for støttekontakt dersom de trenger praktisk bistand for å få en sosial og meningsfull fritid. Tiltaket utredes i det følgende.

Tjenestene som tiltaket gjelder

Støttekontakt

Støttekontakt er en kommunal tjeneste som er hjemlet i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (HOL) § 3-2 nr.6 b, og Lov om pasient- og brukerrettigheter § 2-1a.

Støttekontaktordningen gjelder for personer som trenger hjelp for å få en meningsfull fritid, på grunn av funksjonshemming, alder eller sosiale problemer.¹ Tjenesten er vedtaksbasert og tildeles ut fra kriterier som er besluttet av Bergen kommune. Dagens kriterier er at:

- Personen er over åtte år, med utviklingshemming, psykiske lidelser og/eller fysisk funksjonshemming.
- Personen er sosialt isolert og/eller ikke har en meningsfull fritid.
- Personen ikke klarer å delta på fritidsaktivitet uten assistanse.¹

Tjenesten er gratis for brukerne, men de må selv betale for billetter, mat, transport etc. Kommunen dekker slike kostnader for støttekontakten, med inntil 400 kr/mnd.

Per juni 2025 hadde 126 personer i alderen 75 år og eldre tjenesten støttekontakt. 34 av dem var i alderen 75-79 år, 40 var 80-84 år, og 52 var 85 år og eldre.² Brukerne har gjennomsnittlig vedtak om 4-5 t/uke.

Å rekruttere, lære opp, og beholde støttekontakter er utfordrende, og det krever mye administrasjon fra kommunens side. 2,5 årsverk er satt av til å administrere arbeidet med støttekontakter for voksne og eldre. I aldersgruppen 75-79 år er gjennomsnittlig ventetid for å få en støttekontakt om lag 4,5 mnd. Brukere over 80 år har i snitt noe kortere ventetid. Dette skyldes at om lag halvparten selv fremskaffer støttekontakten, for eksempel et familiemedlem eller en bekjent.

Per juni 2025 hadde 22 personer over 75 år som har vedtak på støttekontakt, men ikke har tjenesten iverksatt fordi kommunen ikke har lyktes med å rekruttere støttekontakt.

Enhet for aktivitet og mestring, som administrerer støttekontakttjenesten for voksne og eldre, oppgir flere årsaker til hvorfor det i en del tilfeller tar tid å rekruttere og beholde støttekontakter:

- Brukerne stiller krav om at støttekontakt har sertifikat og disponerer bil til transport under oppdraget
- Brukere har preferanser/krav til støttekontakt som er vanskelig å imøtekomme, for eksempel knyttet til kjønn, alder og etnisitet
- Allergier som gjør at støttekontakt ikke kan være i brukers hjem, f.eks.dyr, røyk etc., samtidig som hjemmebesøk er eneste alternativ grunnet brukers ønske eller helsetilstand.
- Ulike forventinger fra støttekontakt vs. bruker om tidspunkter for å gjennomføre oppdragene (hyppighet og lengde på oppdrag, men innenfor tidsrammen i vedtaket).
- Brukere som ønsker å bruke støttekontakten til å utføre praktiske gjøremål i og utenfor hjemmet, kan medføre at støttekontakten trekker seg.
- Krevende oppdrag som støttekontaktene ikke ønsker og/eller mestrer, knyttet til for eksempel rus, psykiatri, demens etc.

¹ Kilde: EHT Kriterier for tildeling av pleie og omsorgstjenester i BEHO, ID1711- Bk Kvalitet

² Kilde: RS- STKmodul per 25.06.2025

Endringer i regelverket: oppdragstaker versus arbeidstaker

Rettspraksis har lenge vært klar på at støttekontakter kan anses for å være fast ansatte i kommunen, og ikke selvstendige oppdragstakere.³ Særavtale for avlastere, fritids- og støttekontakter (SGS 1030) ble nylig reforhandlet, og ny versjon trådte i kraft 1. januar 2025.

Særavtalen, under del 2, presiserer følgende;

Hvorvidt en fritids- og støttekontakt er arbeidstaker eller oppdragstaker beror på en helhetsvurdering av momenter som fremgår av lov, forarbeider og rettspraksis. Arbeidstakerbergrepet er regulert i arbeidsmiljøloven § 1-8. De sentrale momentene for å avgjøre om en fritids- og støttekontakt er å anse som arbeidstaker, vil etter loven være om vedkommende løpende stiller sin personlige arbeidskraft til disposisjon og er underordnet gjennom styring, ledelse og kontroll. I forarbeider og rettspraksis er det trukket frem flere momenter som taler for at det foreligger et arbeidstakerforhold, det legges blant annet vekt på om vederlaget gis i en eller annen form for lønn, om tilknytningsforholdet mellom partene har en noenlunde stabil karakter, og er oppsigelig med bestemte frister og om arbeidsgiveren bærer risikoen for arbeidsresultatet.

Etter dette er det nærliggende å anta at flesteparten av støttekontaktene i Bergen kommune er å anse som fast ansatte. Det må likevel foretas en konkret vurdering.

Generelt er en støttekontakt, som er arbeidstaker, omfattet av et større sett med rettigheter og plikter enn om støttekontakten var oppdragstaker. Det kan her nevnes at man som arbeidstaker vil være fast ansatt i Bergen kommune, på lik linje med alle andre av kommunens ansatte. En følge av dette er blant annet retten til feriepenger og sykepenger, samt at man som fast ansatt vil ha rett til annen passende stilling i hele Bergen kommune eksempelvis ved nedbemanning \ omorganisering. Som arbeidstaker følger også plikten om fast arbeidstid og turnusarbeid, med fem ukers ferie.

Aktivitetssenter for eldre

Aktivitetssenter er en annen tjeneste som retter seg mot eldre som er sosialt isolerte og trenger hjelp med å få en meningsfull fritid. Plass på aktivitetssenter tildeles som en kommunal serviceytelse og tilbudet inneholder transport til/fra aktivitetssenteret, felles måltider og sosiale aktiviteter. Brukerne betaler 99 kr/dag for en aktivitetssenterplass.⁴ Dette inkluderer transport og måltider. Aktivitetssentrene holder åpent mandag - fredag kl. 08.00 - 15.00, og har tilgjengelig helsepersonell.

Tjenesten er vedtaksbasert og tildeles ut fra kriterier som er besluttet av Bergen kommune. Dagens kriterier er:

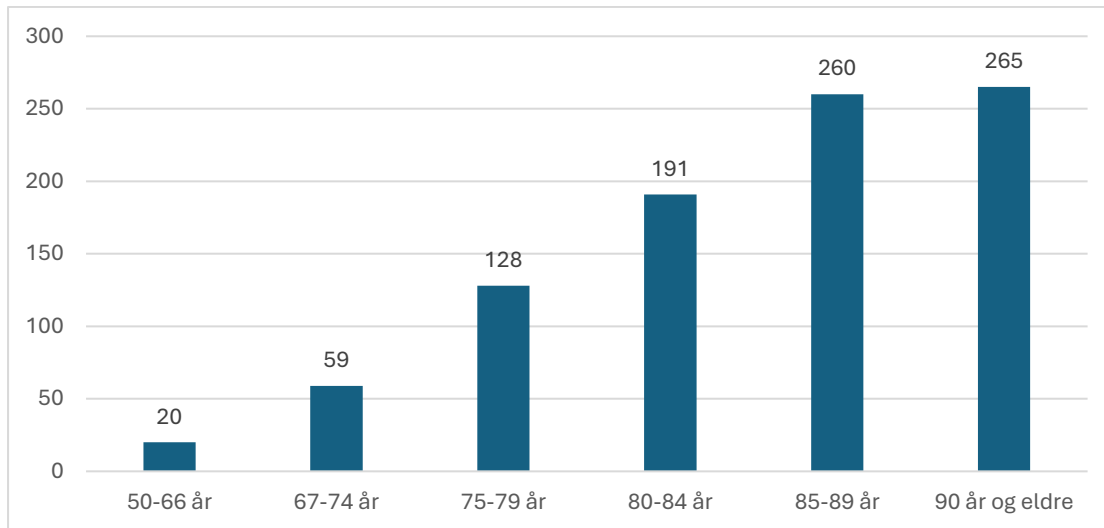
- Personen er sosialt isolert og har vansker med å komme seg ut av hjemmet på egenhånd

³ I en dom fra Frostating lagmannsrett i 2015 (LF-2015-56073) ble det, etter konkret vurdering fastslått at en støttekontakt i Ålesund kommune var å anse som fast ansatt, og ikke oppdragstaker. En samlet vurdering av de tradisjonelle kriteriene for grensen mellom arbeidstaker og oppdragstaker talte, ifølge lagmannsretten, for et slikt resultat.

⁴ Det betales kun ved oppmøte

- Personen klarer ikke å oppsøke/delta på sosiale sammenkomster alene, men ønsker dette
- Personen har risiko for å utvikle ytterligere helse- og funksjonssvikt

Figur 1 under, viser aldersfordelingen blant brukerne av aktivitetssentrene per juni 2025.

Figur 1 Antall brukere på aktivitetssentrene, aldersfordelt. Kilde: Profil

Bergen kommune har totalt 8453 aktivitetssenterplasser til disposisjon i løpet av en måned. I mai var det et oppmøte på 61%.⁵ 1289 tildelte plasser ble ikke benyttet fordi brukere av ulike grunner ikke ønsket/kunne komme til avtalt tid. I tillegg var det 2032 plasser som stod ledige og ikke var tildelt. Aktivitetssentrene har dermed per i dag kapasitet til å ta imot flere brukere.

Andre sosiale tiltak for eldre

Bergen har mange ulike sosiale tilbud for eldre i bydelene. På kommunens hjemmeside er det lagt ut en egen [nettside](#) med oversikt over ulike aktiviteter, trim, kurs og sosialt samvær for seniorer. Det fins blant annet flere seniorsentre og frivilligsentraler. Frivillige lag og organisasjoner har også ulike tilbud, for eksempel besøksvenn og aktivitetsvenn via henholdsvis Bergen Røde Kors og Nasjonalforeningen for folkehelsen. Dersom transport er en utfordring kan innbyggere søke om TT kort til drosje. For en del eldre som er ensomme, vil dette kunne være gode løsninger.

Kommunens plikter og handlingsrom

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 pålegger kommunen å tilby en rekke tjenester. Støttekontakttilbudet følger av samme bestemmelse under punkt 6 (andre helse- og omsorgstjenester, herunder), bokstav b som lyder;

⁵ Kilde: powerBI, januar-mai.

For å oppfylle ansvaret etter § 3-1 skal kommunen blant annet tilby følgende:

6. Andre helse- og omsorgstjenester, herunder:

b. personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt..

Av forarbeidene til bestemmelsen, Prop. 91 L (2010 – 2011), side 489, følger det at;

Støttekontakt er nevnt i lovteksten som et eksempel på én måte å gi personlig assistanse på til deltagelse i fritidsaktiviteter. Personlig assistanse kan også organiseres som bistand til organisert deltagelse i aktivitetsgrupper og individuelt tilrettelagt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon. Formålet er å hjelpe den enkelte til en meningsfull fritid og samvær med andre.

Hovedpoenget med kommunens plikter etter § 3-1, punkt 6, bokstav B, er således at kommunen helhetlig skal sørge for at de av kommunens innbyggere som har et behov får dette behovet dekket på en hensiktsmessig og god måte.

I dette ligger det at enhver kommune får tildelt en egen skjønnsmargin, hvor det er kommunen selv som får anledning til å vurdere og vekte, og dernest beslutte, hvorledes det pålagte ansvaret i loven rent faktisk skal utøves, og til sist, tildeles den aktuelle innbyggeren.

Det avgjørende er at de som søker, og som har et behov, får tildelt en tjeneste som rent faktisk dekker deres behov.

Støttekontaktordningen er, slik det fremkommer av forarbeidene, bare én måte å oppfylle dette ansvaret på, men det finnes andre måter som er tilsvarende gode, om ikke bedre. Andre måter kan være å gi tilbudet i grupper eller fast ansatt miljøpersonell m.m. Det er opp til kommunen selv å vurdere, begrunne, og deretter beslutte hvilket konkret tiltak som skal iverksettes.

Avgjørende er at kommunen, i saksbehandlingen av søknader om det loven omtaler som "personlig assistanse", jf. § 3-2, punkt 6, bokstav B, får saken tilstrekkelig opplyst i henhold til forvaltningsloven § 17 før vedtak fattes.

Det er kommunen som er ansvarlig for at korrekt informasjon innhentes og at det foretas en konkret og individuell vurdering i hver sak. Hvorvidt tjenesten gis som en-til-en tjeneste, eksempelvis støttekontakt, eller som en gruppetjeneste, eksempelvis aktivitetssenter, ligger innenfor kommunens eget skjønn å avgjøre.

Mål – hva vil vi oppnå med det foreslåtte tiltaket?

Ved at eldre som er ensomme og trenger hjelp med å få en sosial og meningsfull fritid, får vedtak om plass på aktivitetssenter i stedet for støttekontakt, er målet at:

- brukerne får iverksatt hjelpen raskere.
- brukerne få et godt tilbud med måltidsfellesskap, tilgjengelig helsepersonell og flere timer per uke med sosiale tiltak sammenlignet med støttekontaktordningen.

- kommunen redusere utgifter i form av lønns- og utgifts- kostnader til støttekontakter
- kommunen redusere administrative kostnader knyttet til rekruttering og administrering av tjenesten støttekontakt.
- yngre brukere som ikke har andre sosiale tilbud tilsvarende aktivitetssenter, får støttekontakt-tjenesten iverksatt raskere.

Aktuelle tiltak

Alternativ 0: Ingen endringer fra dagens praksis

Alternativ 1: Personer over 75 år tildeles som hovedregel aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt

Alternativ 2: Personer over 80 år tildeles som hovedregel aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt

Alternativ 3: Personer over 85 år tildeles som hovedregel aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt

Vurderinger av tiltakene

Vurdering av alternativ 0: Ingen endringer fra dagens praksis

Fordeler:

- Eldre brukere får større valgfrihet dersom de kan velge mellom støttekontakt og aktivitetssenter.
- Brukerne får i stor grad mulighet til å dekke individuelle behov og interesser når de har én-til-én hjelp.
- Bruker kan i større grad bestemme når hjelpen skal gis (dag, kveld, helg).
- Støttekontakt er en rimelig tjeneste, forutsatt at tjenesten gis av oppdragstakere.
- Dersom støttekontaktene er oppdragstakere, slipper kommunen å ha ansvar for å sette inn vikarer ved sykdom, ferier o.l.⁶

Ulemper:

- En del brukere venter lenge på å få iverksatt tjenesten etter at vedtak er innvilget fordi det er vanskelig å rekruttere og beholde støttekontakter til eldre.
- Ved sykdom, ferie etc. får ikke bruker hjelp dersom støttekontakten er oppdragstaker
- Dersom støttekontakten slutter må ny støttekontakt rekrutteres og bruker får et opphold i tjenesten
- Kommunen bruker mye tid og ressurser på å administrere tjenesten (rekruttere og beholde, samt lønnsadministrasjon).
- Det er vanskelig å ha kontroll på kvaliteten i tjenesten fordi støttekontaktene hovedsakelig er oppdragstakere.

⁶ Det vil sannsynligvis komme endringer som følge av ny reforhandlet særavtale (SGS 1030), se s. 3 i dette dokument.

- Kommunen har per d.d. ledige plasser på aktivitetssentrene, og ønsker å utnytte plassene bedre.

Vurdering av alternativ 1-3: Personer over henholdsvis 75 år/80 år/85 år tildeles som hovedregel aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt

Fordeler:

- Brukerne får iverksatt tjenesten raskere enn støttekontakt-tjenesten, fordi det er ledig kapasitet på aktivitetssentrene
- Brukere får forutsigbare tjenester gjennom hele året fordi aktivitetssentrene holder åpent hele året med unntak av helg og helligdager
- Brukere får mat og måltidsfellesskap, og transport til/fra aktivitetssenteret
- Brukerne får ved behov oppfølging av helsepersonell på aktivitetssentrene
- Aktivitetstilbudet øker fra gjennomsnittlig 4-5 t/uke til 6 t/uke, og det vil være mulighet til å øke opp ytterligere ved behov
- Brukerne treffer andre jevnaldrende som kan styrke deres sosiale nettverk
- Flere ansatte og brukere gir mindre sårbarhet i.f.t. personlig kjemi, i motsetning til én-til-én relasjon mellom støttekontakt og bruker.
- Kommunen sparer administrasjonskostnader knyttet til støttekontaktordningen (rekruttere og beholde, samt lønnsadministrasjon)
- Kommunen sparer lønns- og utgiftskostnader for støttekontakter
- Kommunen får utnyttet kapasiteten på aktivitetssentrene bedre

Ulemper:

- Brukerne får i mindre grad velge aktiviteter ut fra personlige preferanser og tidspunkt for når hjelpen gis.
- Bruker får ikke aktivitetstilbud på kveld og helg.
- Brukere og pårørende kan bli misfornøyde dersom de ikke får den tjenesten de primært ønsker.
- Andre pågående tiltak for å øke beleggprosent på aktivitetssentrene kan kombinert med foreslått tiltak i denne saken, og andre HØP tiltak resultere i kapasitetsutfordringer på aktivitetssentrene

Økonomisk gevinstberegning

Pågående støttekontakt-vedtak vil ikke bli omgjort, men revurderes først når vedtaket utløper. Derfor beregnes full økonomisk effekt først etter tre år. Tabell 1 under, viser forventet innsparing etter 1. år, 2. år og 3. år for alternativ 1-3. Andre forutsetninger som legges til grunn for den økonomiske beregningen er:

- Lønnskostnader kr 225 pr time (inkl. sosiale avgifter)
- Utgiftsdekning gjennomsnittlig kr 350 pr mnd
- Det er ledig kapasitet i aktivitetssentre til å ta imot brukerne
- Anslagsvis 20 % av brukerne i målgruppen fortsatt må tildeles støttekontakt i stedet for aktivitetssenter fordi aktivitetssenter ikke vurderes å være et egnet tilbud.

<i>Oppsummeringstabell. Innsparing i mill kr</i>			
	Effekt 1. år	Effekt 2. år	Effekt 3. år
Sum 75 år og over	1,5	3,8	4,6
Sum 80 år og over	1,1	2,9	3,4
Sum 85 år og over	0,6	1,4	1,7

Tabell 1: Oversikt over forventet innsparing etter 1.- 3.år.

Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Kvalitet og rett bruk av tjenester

Støttekontakt er eksempel på én måte å gi personlig assistanse slik at brukere skal få en meningsfull fritid og samvær med andre. Vi har ikke funnet forskning som tilsier at støttekontakt er en bedre tjeneste for å forebygge sosial isolasjon enn andre tjenester som har samme formål.

En støttekontakt kan gi stor grad av frihet for enkelte brukere. Forutsetningen er at kommunen klarer å rekruttere støttekontakter som matcher den enkelte bruker, og at relasjonen er stabil over tid. Å rekruttere og beholde støttekontakter har imidlertid vist seg å være utfordrende, særlig til eldre, personer med demens, psykisk syke, samt personer med rusrelaterte lidelser.

Støttekontakt-tjenesten melder at en del eldre brukere benytter støttekontaktene til praktiske oppgaver, for eksempel renhold, varekjøp og transport. Noen støttekontakter har av den grunn valgt å avslutte oppdraget. Dette indikerer at personlig assistanse i form av en støttekontakt ikke alltid er det rette tiltaket for å svare ut brukernes behov. Som kommune må vi sørge for at de som søker om tjenester, får tildelt en tjeneste dekker det faktiske behovet.

Bergen kommune har aktivitetssentre i alle bydeler. Vi mener at aktivitetssenter kan være et godt alternativ til støttekontakt for eldre som er sosialt isolerte og trenger hjelp for å få en meningsfull fritid. For noen brukere, vil støttekontakt fortsatt være det beste alternativet. I denne utredningen er det lagt til grunn at det gjelder ca. 20% av brukerne i den gruppen tiltaket gjelder.

Formålet med tjenestene -støttekontakt og -aktivitetssenter er likelydende; å forebygge sosial isolasjon og gi en meningsfull fritid. Aktivitetssentrene har ledig kapasitet og sentrene holder åpent mandag til fredag året gjennom. Transport til/fra, samt måltider, er inkludert i prisen. På aktivitetssenteret får brukerne også anledning til å stifte bekjentskap med andre eldre. Dette gir muligheter for å styrke brukernes sosiale nettverk, utover det én støttekontakt kan tilføre. Aktivitetssentrene har tilgjengelig helsepersonell, hvilket kan være en fordel for en del eldre brukere.

Det er per dags dato ledig kapasitet på aktivitetssentrene, og brukere med behov får derfor iverksatt vedtaket uten vesentlig ventetid. I dag er det ventetid på inntil 4-5 mnd. For å få igangsatt støttekontaktvedtaket.

Personellmessig bærekraft

Støttekontakter rekrutteres per i dag hovedsakelig som oppdragstakere. Men, som følge av ny reforhandlet særavtale for avlastere, fritids- og støttekontakter (SGS 1030) vil trolig en langt høyere andel støttekontakter fremover ansettes som arbeidstakere i stedet for oppdragstakere. Dette vil igjen medføre at kommunen får lederansvar og styringsrett over støttekontaktene, med påfølgende økt behov for administrative ressurser til ledelse og logistikk.

Å være arbeidstaker i stedet for oppdragstaker, vil gjøre det mindre attraktivt å søke støttekontakt-stillinger for personer som ønsker frihet til selv å kunne velge og sjonglere for når oppdraget skal utføres. En mulig konsekvens er at det fremover blir vanskeligere å rekruttere og beholde støttekontakter, med påfølgende enda lengre ventetid for brukere som venter på å få en støttekontakt.

Aktivitetssentrene har stedlig bemanning og fast ansatt personale. Siden det er ledig kapasitet på aktivitetssentrene, vil det ikke være behov for å bemanne opp aktivitetssentrene som følge av tiltak som anbefales i denne utredningen.

Økonomisk bærekraft

Tjenesten støttekontakt er en relativt rimelig tjeneste, særlig når støttekontaktene er oppdragstakere. Som følge av endringene i særavtalen for avlastere, fritids- og støttekontakter, kommer kostnadene for denne tjenesten til å øke. Det skyldes dels økte administrative kostnader som følge av at kommunen får arbeidsgiveransvar, og dels økte arbeidsgiveravgifter.

Kommunelovens §1-1 stiller krav om at kommunene skal utnytte ressursene effektivt og være bærekraftige. Tjenester som kan tilbys i grupper i stedet for «én-til-én», er ressursbesparende, både personellmessig og økonomisk.

Bergen kommune har per i dag ledig kapasitet på aktivitetssentrene. Økonomiske beregninger estimerer et fullt innsparings-potensial etter tre år, pålydende:

- 4,6mill. NOK dersom øvre aldersgrense for støttekontakt er 75 år
- 3,4mill. NOK dersom øvre aldersgrense for støttekontakt er 80 år, og
- 1,7 mill. NOK dersom øvre aldersgrense for støttekontakt er 85 år.

Vurdering av alder som kriterium for støttekontakt

Vi mener at aktivitetssenter kan være et godt alternativ til støttekontakt for mange eldre. Spørsmålet er hvilken øvre aldersgrense kommunen bør sette for støttekontakttjenesten. I denne saken vurderer vi tre alternative aldersgrenser:

- Alternativ 1: Personer over 75 år tildeles som hovedregel aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt
- Alternativ 2: Personer over 80 år tildeles som hovedregel aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt
- Alternativ 3: Personer over 85 år tildeles som hovedregel aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt

Pr dags dato er kun 8,6% av brukerne på aktivitetssentrene under 75 år. 22% av brukere i aktivitetssentrene <80 år, og 43% er <85 år. Majoriteten av dagens aktivitetssenter-brukere er altså 85 år og eldre. Dette gjør det trolig aktivitetssenter til et lite attraktivt tilbud for de «yngste eldre».

Det er usikkert om dagens aktivitetssentre har tilstrekkelig ledig kapasitet til å tilby plass til alle de 126 brukerne over 75 år som har vedtak på støttekontakt. Dette skyldes at det pågår en prosess med å legge ned og slå sammen noen av kommunens aktivitetssentre. Før denne prosessen er avsluttet, vil det være knyttet noe usikkerhet til reell ledig kapasitet.

Mange av dagens aktivitetssentre holder til i små lokaler, med kun ett oppholdsrom. Dette gjør det vanskelig å tilby et tilstrekkelig differensiert tilbud for brukere med et stort aldersspenn, ulike interesser, og ulikt funksjonsnivå.

Bergen kommune vil på sikt etablere færre, men større aktivitetssentre. Hensikten er å tilby aktivitetssentre med mer variert, fleksibelt og individuelt tilpasset innhold. Dette vil kunne bidra til at tjenesten aktivitetssenter blir mer attraktiv, også for de yngste eldre. Vi mener at aktivitetssenter-tjenesten, slik den er i dag, ikke er et godt nok alternativ til støttekontakttjenesten for eldre under 80 år.

22% av dagens aktivitetssenter-brukere er under 80 år. Ved alternativ 2, vil om lag 74 personer over 80 år tildeles aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt, etter hvert som vedtakene utgår.⁷ Dette vil gi en økonomisk besparelse på ca. 3,4 mill.NOK/år etter tre år.

Ved alternativ 3, vil om lag 42 personer over 85 år tildeles aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt, etter hvert som vedtakene utgår.⁸ Dette vil gi en økonomisk besparelse på ca. 1,7 mill.NOK/år etter tre år.

Gitt Kommunelovens krav om at kommunene skal utnytte ressursene effektivt og være bærekraftige, og det faktum at Bergen kommune hadde et merforbruk på 715 mill NOK i 2024, mener vi at alternativ 3 ikke vil gi tilstrekkelig økonomisk besparelse. Vi anbefaler derfor alternativ 2: Personer over 80 år tildeles som hovedregel aktivitetssenter som erstatning for støttekontakt.

⁷ Beregningen tar utgangspunkt i at 80% av dagens støttekontakt-brukere i alderen 80 år og eldre får vedtak om aktivitetssenter i stedet for støttekontakt.

⁸ Beregningen tar utgangspunkt i at 80% av dagens støttekontakt-brukere i alderen 85 år og eldre får vedtak om aktivitetssenter i stedet for støttekontakt.

Det presiseres at ethvert vedtak skal baseres på individuelle og helhetlige vurderinger. Vi har derfor tatt et forbehold om at om lag 20 % av søkerne over 80 år også i fremtiden vil trenge støttekontakt eller annen personlig assistanse.

Forutsetninger for en vellykket gjennomføring

Det må lages en implementeringsplan som gir føringer for fremdrift, ansvarsfordeling og hvordan endringene skal forankres:

- De utøvende tjenestene (aktivitetssentrene) må innrette tilbudet slik at det oppleves attraktivt for et bredere publikum. Det vil si at tilbudet i større grad må differensieres slik at det blir et reelt alternativ til støttekontakt-tjenesten.
- Den tildelende tjenesten (Vurderingskontoret) må styrke vurderings- og dokumenteringskompetansen blant saksbehandlerne, slik at saksgrunnlaget som ligger til grunn for vedtak og avslag begrunnes i henhold til lovkrav, slik Statsforvalter har påpekt.
- Skriftlige kriterier, rutiner og samarbeidsavtaler må oppdateres og gjøres kjent blant medarbeidere i aktuelle tjenester.
- Det må utarbeides en interessentanalyse og kommunikasjonsplan for informasjons- og forankringsarbeidet. Informasjon om målgruppen for de aktuelle tjenestene må kommuniseres på kommunens nettsider.